

Naše číslo: PUSR-2019/9494-5/43020/JAN

Vybavuje: Mgr. Jánošová

Bratislava 02. 06. 2019

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov v spojení s § 44 ods. 4 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,

doručuje VEREJNOU VYHLÁŠKOU

oznámenie o vydaní rozhodnutia:

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ako miestne a vecne príslušný správny orgán v zmysle ustanovenia § 9 ods. 3 § 10 ods. 2 písm. e) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej iba „pamiatkový zákon“) vydáva podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v súlade s ustanovením § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej iba „správny poriadok“) toto

rozhodnutie:

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v spojení s ustanovením § 2 ods. 2 pamiatkového zákona

vyhlasuje za národnú kultúrnu pamiatku

Cintorín vojnový v obci Vyšný Mirošov, okres Svidník, nachádzajúci sa na parcelách reg. reg. KNC 262, reg. KN E 554/11, k. ú. Vyšný Mirošov. V zmysle listu vlastníctva č. 573 je parcela reg. KN E 554/11, na ktorej sa cintorín nachádza, vo vlastníctve Slovenského pozemkového fondu Bratislava, Búdkova č. 36, 817 15 Bratislava. K parcele reg. KN C 262 nie je založený list vlastníctva (vlastník nie je známy). Správcom daného cintorína je Obec Vyšný Mirošov, Vyšný Mirošov 100, 090 11 Vyšný Orlík.

Odôvodnenie

V zmysle § 2 ods. 3 pamiatkového zákona je kultúrna pamiatka podľa tohto zákona hnutelná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len „Pamiatkový úrad SR“) začal dňa 02. 04. 2019 správne konanie vo veci vyhlásenia Cintorína vojnového v obci Vyšný Mirošov za národnú kultúrnu pamiatku na základe Podkladu na vyhlásenie nehnuteľnej veci za národnú kultúrnu pamiatku (ďalej len „podklad“), ktorý vypracoval Krajský pamiatkový úrad Prešov z vlastného podnetu a na podnet občianskeho združenia Klub vojenskej histórie Beskydy.

Účastníkovi konania Slovenský pozemkový fond Bratislava bolo oznámenie o začatí správneho konania spolu s podkladom doručené dňa 02. 04. 2019. Účastník konania sa v danej lehote k podkladu nevyjadril.

Účastníkovi konania Obec Vyšný Mirošov bolo oznámenie o začatí správneho konania spolu s podkladom doručené dňa 03. 04. 2019. Účastník konania sa v danej lehote k podkladu nevyjadril.

Vzhľadom na neznámych vlastníkov parcely KN C 262 (nezaložený list vlastníctva) bolo oznámenie o začatí konania účastníkom konania doručované v zmysle § 26 ods. 1 správneho poriadku aj verejnou vyhláškou.

Verejná vyhláška bola na úradnej tabuli správneho orgánu vyvesená dňa 02. 04. 2019 a zvesená dňa 17. 04. 2019.

Na úradnej tabuli Obecného úradu Vyšný Mirošov bola verejná vyhláška vyvesená dňa 03. 04. 2019 a zvesená dňa 30. 04. 2019. Pätnásty deň vyvesenia verejnej vyhlášky je dňom doručenia.

Do podkladu pre vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku bolo možné nahliadnuť na Obecnom úrade v obci Vyšný Mirošov a na Pamiatkovom úrade SR. K oznámeniu o začatí správneho konania sa účastníci konania nevyjadрили.

Pamiatkový úrad SR v priebehu správneho konania zistil skutočný stav veci tak, ako to ustanovuje § 32 ods. 1 správneho poriadku, pričom vychádzal najmä z predloženej historickej, urbanistickej, a architektonickej charakteristiky cintorína vojnového, a následne posúdil splnenie kritérií podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona, podľa ktorého sa vec, ktorá má pamiatkovú hodnotu, vyhlasuje za národnú kultúrnu pamiatku. Keďže podklad pre vyhlásenie veci za národnú kultúrnu pamiatku jednoznačne preukázal pamiatkovú hodnotu, ktorou je podľa § 2 ods. 2 pamiatkového zákona súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany, došlo k splneniu kritérií na vyhlásenie cintorína vojnového za národnú kultúrnu pamiatku vo verejnom záujme.

Správny orgán vychádzal zo skutočnosti, že predmetný cintorín vojnový v obci Vyšný Mirošov, je cenným dokladom bojov v rámci 1. svetovej vojny, ktorá zasiahla územie dnešného Slovenska len okrajovo. Rozlohou (1444 m²) a počtom hrobových miest (149) patrí medzi najväčšie, počtom pochovaných vojakov (213) medzi stredne veľké vojnové cintoríny v okrese Svidník, z pohľadu architektonického riešenia medzi cintoríny, ktoré z jasne vymedzenou a čitateľnou architektúrou. Z architektonického hľadiska ide o unikátne a jedinečné architektonické dielo neznáameho architekta. Význam cintorína spočíva aj v tom, že na jeho ploche sa nachádza historická zeleň priamo súvisiaca s jeho výstavbou, resp. údržbou v medzivojnovom období. Cintorín je nositeľom súboru pamiatkových hodnôt:

Historická a spoločenská hodnota: Vojnové cintoríny z I. svetovej vojny majú storočnú tradíciu. Jedná sa o prvé cintoríny svojho druhu na našom území, venované pamiatke globálneho vojenského konfliktu. Vojnový cintorín v obci Vyšný Mirošov je významným, a súčasne jediným historickým nehnuteľným dokumentom (symbolom, mementom), nachádzajúcim sa v katastri obce, pripomínajúcim vojnové operácie z I. svetovej vojny, vrátane ich ničivých dôsledkov (vojnové obeť), prebiehajúce v jej okolí na prelome rokov 1914 – 1915. Historická hodnota tunajšieho vojnového cintorína spočíva tiež v tom, že je cenným dokladom rôznych spôsobov starostlivosti o toto pietne miesto od jeho založenia po súčasnosť.

Krajinná hodnota: Vojnový cintorín v obci Vyšný Mirošov od svojho založenia (výstavby) po súčasnosť spoluvytvára ráz (kultúrnej) krajiny, ktorej je súčasťou, kooptuje sa do nej, stáva a jej prirodzenou súčasťou, a súčasne dokumentuje jej citlivé pretvorenie človekom. Zachovaná sadovnícka úprava (pravdepodobne pôvodná) predmetného pietneho miesta plní okrem funkčnej a estetickej funkcie i úlohu signifikanta (orientačného bodu), za pomoci ktorého je možné sa v krajine orientovať.

Architektonická hodnota: Po architektonickej stránke cintoríny z I. svetovej vojny predstavujú unikátne a jedinečné diela s vlastným architektonickým výrazom, t.j. neexistujú dva identické cintoríny,

každý jeden je originálom. Cintorín v katastrálnom území Veľká Poľana je výsledkom diela neznámeho architekta. Vojnový cintorín v obci Vyšný Mirošov predstavuje z architektonického hľadiska unikátne a jedinečné architektonické dielo neznámeho architekta, ktoré na území Slovenska nemá obdobu.

Urbanistická hodnota: Vojnový cintorín v obci Vyšný Mirošov bol v rámci urbanistickej štruktúry sídla, ktorého je súčasťou, t.j. obce Vyšný Mirošov, zriaďovaný s úmyslom, aby nebol obyčajným vojnovým pohrebiskom, ale aby spĺňal umelecko-estetické a kultúrne aspekty, aby predstavoval dominantu obce a aby do jej urbanistickej štruktúry (predovšetkým z hľadiska materiálu, použitého pri jeho výstavbe – drevo, kameň, betón, zeleň) vhodne zapadol a nijako ju nenarušil. Štruktúra areálu vojnového cintorína, rozmiestnenie hrobových polí, situovanie centrálného pietneho miesta na ploche cintorína i samotný výber miesta pre jeho zriadenia v rámci urbanistickej štruktúry sídla sú odrazom premysleného urbanistického zámeru. Z urbanistického hľadiska má vojnový cintorín vo vzťahu k obci výnimočné a nezastupiteľné miesto, nakoľko je jediným vojnovým cintorínom z I. svetovej vojny v obci, je významnou, neodmysliteľnou a neoddeliteľnou súčasťou jej zástavby už vyše 100 rokov a predstavuje jednu z jej architektonických dominánt.

Spoločenská hodnota: Vojnový cintorín predstavuje pietne miesto tam pochovaných padlých vojakov, spojené s prejavom úcty voči ich odvahe, statočnosti a hrdinskému boju za krajinu, národy, resp. myšlienky, pre ktoré obetovali svoje ľudské životy.

Cintorín vojnový svojím situovaním a pamiatkovými hodnotami v spojení so spoločenským záujmom na zachovaní veci napĺňa stanovené kritéria pre vyhlásenie za národnú kultúrnu pamiatku.

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov v čl. 44 ods. 2 ukladá každému povinnosť chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Podrobnosti o právach a povinnostiach v súvislosti s touto povinnosťou sú ustanovené zákonom (čl. 44 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky). Ochrana kultúrneho dedičstva je verejným záujmom, čo vyjadruje aj Deklarácia Národnej rady Slovenskej republiky v uznesení č. 91/2001 Z. z., pričom Slovenská republika je tiež v tejto oblasti viazaná medzinárodnými svetovými a európskymi dohovormi o ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva.

V zmysle ustanovenia § 27 ods. 1 pamiatkového zákona sa základná ochrana kultúrnej pamiatky rozumie súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Vzhľadom na uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 53 a § 54 ods. 1 a 2 správneho poriadku má účastník konania právo podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Pamiatkový úrad SR, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia účastníkovi konania.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní všetkých opravných prostriedkov.

v z. Mgr. Slavomír Katkin
námestník generálnej riaditeľky

VEREJNÁ VYHLÁŠKA

Oznámenie o vydaní rozhodnutia vo veci vyhlásenia cintorína vojnového v obci Vyšný Mirošov, okres Svidník, parc. č. reg. reg. KNC 262, reg. KN E 554/11, k. ú. Vyšný Mirošov za národnú kultúrnu pamiatku sa v zmysle § 26 správneho poriadku doručuje verejnou vyhláškou, ktorá sa vyvesí (zverejní) po dobu 15 dní na úradnej tabuli a internetovej adrese správneho orgánu – Pamiatkového úradu Slovenskej republiky, a na úradnej tabuli Obecného úradu Vyšný Mirošov a na centrálnej úradnej elektronickej tabuli na portáli www.slovensko.sk, v časti „Elektronická úradná tabuľa“. Pätnásty deň vyvesenia verejnej vyhlášky je dňom doručenia.

Po zvesení verejnej vyhlášky (po uplynutí vyššie spomínanej lehoty 15 dní) Vás žiadame o jej potvrdenie a spätné zaslanie na Pamiatkový úrad SR (Cesta na Červený most č. 6, 814 06 Bratislava).

Vyvesené dňa:

Zvesené dňa:

Potvrdené dňa:

Pečiatka a podpis: